

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus Sodalitatis: Hoc Est: Christianarum Institutionum Libri quinque

Coster, Franciscus

Antverpiæ, 1587

24 De præmio essentiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46553)

na quæ præterit. Igitur in illa sancta æternitate nulla est vicissitudo, nulla successio, nulla permutatio, sed constans & firma & plena & absoluta per omnem æternitatē lætitia, nullo tædio diuturnitatis permixta. Sicut enim Deus aliās omnipotentiam, sapientiam, bonitatem, iustitiamque suam hominibus declarauit: ita in beatitudine cælesti quibus bonis ornare, & quantæ fœlicitate suos dilectos afficere possit, apertis thesauris gloriæ suæ palam faciet. nihil hic erit mali, nihil deerit boni. Cogita diligenter apud animum tuum quid appetas, aut quid desiderare possis; id omne habebis illic, & plenius perfectiusque, quàm conceperas habebis.

CAPVT XXIIII.

DE PRAEMIO ESSENTIALI.

PRÆTER hæc tanta tamque admirabilia bona, vult Deus se ipsum nobis in cælis dare, diuinamque naturam admirabiliter nobis coniungere, ut à nobis videatur, & habeatur, & videndo possideatur. Res ista cum tam sublimis sit, ut neque verbis exprimi, neque mente concipi valeat, pro ingenij nostri tarditate hoc rudi modo consideretur. Deus natura simplicissimus, perfectione infinitus, nec humano nec Angelico intellectu attingitur aut videtur; quod mens creata ad tam perfectam & absolutam simplicitatem non possit aspirare; neque sit aut esse possit similitudo aliqua, quæ Dei naturam intellectui representet, cum omnis similitudo finitam habeat perfectionem, Deus

S autem

autem sit infinitus. Deus itaque pro bonitate sua hominibus sanctis se manifestare volens, mentis humanæ oculos infirmos, atq. angustos primò quidē firmiores reddit, lumineq. diuino illustrat, vt supra naturæ vires, capaces efficiantur cōtemplationis Dei. Tum verò Deus ipse nō per speciem (vt sit in cognitione aliarum rerum, quarū similitudines non res ipsæ sunt in sensibus & intellectu) sed per se ipsum in intellectū ingreditur, cōiunctioneque hac supernaturali & admirabili videtur per se atque in se diuina natura, neque videtur modò, sed per intellectum ingressus in animā, eam, potentiasq. eius adeoq. corpus ipsum hominis beati diuinitate replet. Qua ex re efficitur Primò, vt anima beata Deo plena, tamen si naturam suā non amittat, diuinæ tamen nature consors dicatur, atque in ea magis Deus quam propria natura cernatur, quod similitudine candentis carbonis, & ardentis fumi in flamma explicari solet. Secundò, vt gloria hæc animæ in corpus redundet, corpusque ipsum afficiat: vnde sicut per animam suā accipit humanum corpus pulchritudinem; ita non mirum si præsentia hac diuinitatis corpora sanctorum fulgebunt sicut sol in regno patris eorū, quemadmodum Christū Dominum in transfiguratione resplenduisse nouimus: & sicut ex pulchritudine ista motuq. videtur corpus viuere, vitaq. ipsis quodammodo oculis externis cernitur: ita rectè dicit B. Augustin⁹, propter insignem sanctorum gloriam, Deum ipsum

Mat. 17.

sum humanis oculis quodammodo conspici,
 nempe sicut videtur vita vel anima viuentis.
 Tertio fit, vt hac coniunctione Sancti admirabili delectatione, voluptateque afficiantur: siquidem voluptas tribus rebus excitatur: Re delectabili, re delectationis capace, & vtriusque coniunctione; eritque delectatio eo vehementior, quo hae tria in suo genere magis superant: quo namque cibus est suauior, gustatus etiam melius constitutus, illique cibus coniunctior, eo gratior est sapor. Atqui Deus in quo continetur omne prorsus bonum, omnis dulcedo, omnis suauitas, est summè delectabilis. Anima quoque humana, natura alioquin sua ad percipiendam delectationem aptissima, vtpote natura spiritualis & subtilis, cuius virtute, & praesentia corpus ipsum affectionibus quibusdam solet commoueri: Lumine verò hoc diuino illustrata, multo est etiam aptior: & quòd summo Dei sui desiderio teneatur, non aliter idonea est ad Deum capiendum, quàm ille, qui ardentissimè sitit, est idoneus ad bibendum. Iam verò cõiunctio Dei, & animæ, non est externa per immixtas species & similitudines, qualis est ferè in sensibus animalis, & in intellectu hominis, qui aliquid intelligendo concipit; neque est per solum contactum, sicut cum gustamus quippiam aut tangimus, sed est prorsus intima, dum Deus natura diuinitateque sua in animam illabitur, totamque penetrat, sicut spongiam penetrat

aqua, & fenum ignis. Vnde necessarium est, hanc suauitatē atq. dulcedinem, quæ ex coniunctione Dei accipitur, esse maximā. Quatō fit, vt Sancti magna sapientia præditi sint, & multarum rerum scientia abundant. Quid enim non videt, qui in se habentē omnia videt? Itaq. Sancti quibus datū fuerit diuinam essentiam perspicuè intueri, videbūt Dei infinitam naturā, maiestatem, pulchritudinem, bonitatē, potentiam, cæteraq. attributa, quæ omnia cū sint perfectissima, non sunt in Deo res multa, sed vnica simplicissima natura, estq. Dei sapientia eius potentia, & hæc eius iustitia, & ista ipsius misericordia, &c. Videbunt in hæc simplici essentia tres personas re ipsa distinctas, & vnica tamen numero naturam. Videbunt quomodo Filius ab æterno generetur, & semper sit genitus, semperq. nascatur, & semper sit perfectus. quomodo Spiritus sanctus à Patre & Filio non nascatur quidē, sed procedat per modū amoris, non à duobus, sed ab vno principio. Videbunt rursus quid tota æternitate Deus egerit, qua potentia, & modo de nihilo mundū creauerit: resq. omnes creatas, visibiles, & inuisibiles, in Deo existentes conspicient, sed longè nobiliores atq. præstantiores quàm sint in se ipsis, nempe idæas rerū & similitudines, per quas producta est vniuersitas rerū, quæ res in Deo erant antequam ex nihilo formarentur, & quidem nō materiata, sed materiæ expertes; neq. mortuæ, sed viuæ: quia quod factū est

Joan. 1.

ia

in ipso vita erat. Videbunt præterea operantē Deum & non moueri, omnia quæ fiunt faciētem & non mutari, omnia conseruantem nec fatigari. Videbunt inter cætera, admirabile opus incarnationis filij Dei, quo secunda in Trinitate persona in eandem personam, assumpsit humanam naturam, ita vt ea persona quæ prius erat perfectissimus Deus, facta sit sine vlla sui mutatione perfectissimus homo. Hæc omnia videbunt in Deo clarè perspicueque, sed non comprehendent ob rerū magnitudinem, seu potius ob rei vnius infinitatē, gaudebuntq. se comprehendere non posse; & ad tantæ maiestatis aspectum esse admissos, quæ nullius creaturæ mente capi possit. Videbunt deniq. in Deo res omnes ab orbe condito gestas, non vt absentes, sed quasi præsentēs, mirabunturq. Dei sapientiam, & prouidentissimam charitatē; cognoscent quoq. quanta beneuolentia eos in hoc mundo Deus tractauerit, per varios casus duxerit, & ab æterno prædestinatos sapienter amanterq. ad salutis portū perduxerit, omniaq. bona & mala quæ in hac vita experti fuerunt, in ipsorum commodum conuerterit. Hinc quintò excitabitur in hominis voluntate ardētissimus amor Dei, tum ex pulchritudine bonitateq. immensa, tum ex charitate beneficiisq. in nos, totumq. humanum genus collatis: Hæc enim duo conciliant amorem, bonitas & beneficium. Et quia *Prou. 8.* iuxta scripturam Deus diligētes se diligit, seu potius quia se faciet ab homine perfecta cha-

S ; ritate

ritate diligi, ipse vicissim in nos suauissima abundatissimaq. charitate effundetur, vt non modò cognoscamus & affirmemus nos diligi (quod in hac vita quoq. fateri cogimur) neq. solùm experiamur, sed verè sentiamus, atque gustemus immensam Dei in nos dilectionem, Sextò, Fit quoq. hac admirabili coniunctione, vt Beatis Deus suas proprietates impertiarur: Potentiam, amorè hominũ, patientiã, cõpassionem, misericordiã, &c. vt sint ferè sicut Dij, non quidẽ scientes bonum & malum, sed scientes omne bonũ, omni virtute, bonitate, & gloria perfecti, & carentes omni malo, aut potius sicut Deus, qui per hãc suam cũ omnibus Sanctis coniunctionem erit omnia in omnibus, vt Deus in singulis videatur, & singuli in Deo, sicut ignis est in carbonibus accensis, & carbones in igne ardente. Vnde etiam hoc discimus, quãto perẽ sint Sancti à viuẽtibus colendi, propter Deum quo pleni sunt, quanta sit eorum dignitas, quanta maiestas, quanta potestas, vt Dij vel Deus potius videantur quam homines. Non itaq. mortui, non cæci, nõ surdi, non muti, non infirmi, sed viui, vidẽtes in Deo necessitates nostras, audientes preces nostras, orantes pro nobis; & pro gloria & potestate sibi à Deo concessa, mortalibus opẽ ferentes, adẽ vt Demonibus, damnatisq. summo sint terrori, qui hanc diuinam in Sanctis maiestatem, claritatem, atque potentiam ferre non possunt.